

Многоезичността като възможност

Как да подкрепяме детето си по време на освояване на два или повече езика?

Важни указания за родителите

Мнозинството на хората означава многоезичност. Децата могат да научат два или повече езика много добре. Колкото по-рано започне едно дете да учи чужд език, толкова по-лесно го овладява. Владееенето на няколко езика подпомага много както за училищния, така и за професионалния процес на развитие. По време на обучението на децата на чужд език/чужди езици, родителите могат да допренесат много чрез обща езикова концепция.

На кои езици трябва да приказваме с детето си?

- 1.** Всяко семейство намира свой собствен начин да борави с чужди езици.
- 2.** Вземете решение със съпруга/та си, кой на какъв език ще говори с детето!
- 3.** Говорете с детето си на езика, който ви е присърце, на езика, с който споделяте мислите и чувствата си, на езика, с който утешавате!
- 4.** Говорете редовно на избрания език/избраните езици!
- 5.** Извън семейството или по време на гостуване може да говорите на друг език. Например с възпитателите в детската ясла/градина използвайте немски!
- 6.** За да има добър успех в училище, детето трябва да усвои много добре немския език, поради което контакта с този език трябва да започне възможно най-рано: в детска ясла/градина, в спортни клубове или на детска площадка чрез игри с приятели.
- 7.** Обяснете на детето си, че всички езици са добри, а майчиният език и немският са от голямо значение за вашето семейство!

Деца могат без всякакъв проблем да научат няколко езика едновременно. Колкото са по-малки децата, толкова по-лесно е да усвоят няколко езика наведнъж. Децата на три – четири годишна възраст могат безпроблемно да научат втори език. Затова е нужно да има достатъчно дълго допир до този език и то в равни интервали от време.

За да научи добре детето немския език е достатъчно да посещава редовно (пет дена седмично) детска ясла / градина, където да прекарва най-малко четири часа. От голямо значение е условието, детето ви най-късно на три годишна възраст да започне да посещава детска ясла/ градина където да общува с възпитателите и останалите деца.

Многоезичността не причинява проблеми по време на езичното обучение. При условие, че срещнете трудности по време на обучението на родния език, трябва непременно да се консултирате с детския лекар. Едно двегодишно дете би трябвало да знае над 50 думи и да съставя кратки изречения.

Объркването на езиците е нормално. Децата, които учат едновременно два или повече езика, ги объркват често. Когато вие самите не знаете една дума на даден език, я казвате на друг. Погрешното изговаряне на думите и граматичните грешки са също допустими и нормални.

*Например: Sleepst du in your bed?
(Смесица от английски и немски)*

Това объркване престава, когато детето научи добре езиците. Внимавайте да приказвате винаги на същия език и да не обърквате с друг. Когато детето сбърка, поправете го веднага и го накарайте да повтори изречението правилно.

Например:

Мамо, подай ми *das Auto*. – Мамо, подай ми леката кола.

Родителите също така могат да подпомогнат децата си и при обучаването на немския език, дори да не го знаят добре. Тук е важно детето да чуе, как вие приказвате с останалите хора на немски, за да осъзнае важността да се говори езика на държавата, в която се живее. Ако знаете много добре този език, може да планирате „Час по Немски“, в който например да сготвите заедно ядене по немска рецепта или да четете книга на този език.

Телевизорът не е достатъчен, за обучението на чужд език. Гледайки телевизор, децата обръщат повече внимание на картинките, отколкото на речта. Говорът протича бързо и телевизорът не реагира на думите и въпросите им. Децата се учат да приказват когато някой им говори; например по време на ядене, преобличане, игра или четене на книга. Затова когато детето гледа телевизор, коментирайте заедно предаването, така то ще разбере по-добре това, което гледа.

Разглеждането на книги с картинки подпомага ученето на чужд език. Разглеждайте ги често с детето си, така то ще научи нови думи и изречения. Отделяйте му повече време за обяснения. То трябва да упражнява говора. Може да използвате книги на майчиния си език или на немски.

Обяснете на детето си, че родният език и немският са важни за вас. Вие сте пример за вашето дете! След като вие приказвате както майчиния си език, така и немския, така и вашето дете ще научи и двата езика добре. Дори когато познанията ви по немски са оскъдни, старайте се да приказвате на немски език по време на пазаруване или с възпитателите в детската ясла/градина.

Посещавайте сбирки, на които се приказва на вашия роден език или завързвайте контакти с хора от вашата родина. Това е от особено значение, когато вие по цял ден приказвате само на немски и детето ви рядко чува родната реч.

Има деца, които не говорят езика на родителите си, а само немски. Това се случва по-често в семейства, които знаят много добре немски и имат повече познати, говорещи на този език. Това е нормално. Важното е вие да продължите последователно да говорите с детето си на родния език. Детето ви чува думите и си ги отбелязва. По-късно, например при посещение на родния край или при запознанство с дете от вашата родина, то ще може много лесно да заприказва на майчиния си език.

Не изисквайте от детето си непременно да приказва на родния ви език, натиска и наказанията възпрепятстват обучението.

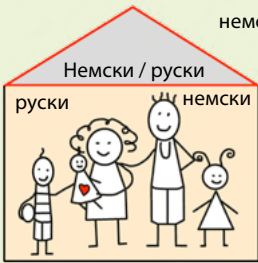
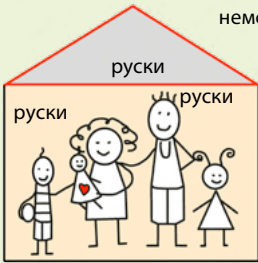
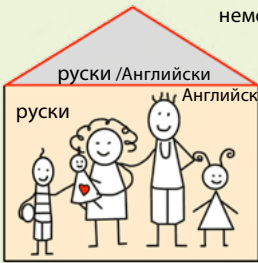

Концепция за многоезични семейства

Кой на какъв език ще приказва с детето?

Едно дете научава лесно два или повече езика, когато в семейството има една концепция за употреба на езиките. За детето трябва да е ясно, кой език употребява мама и кой тате. На кой език ще се говори, когато цялото семейство е заедно (семеен език)? Кой език ще употребяват мама и тате, когато сме навън - роден или немски?

Ако владеете добре немски, можете да говорите с детето си на този език когато сте навън, ако ли не, използвайте майчиния но търсете възможности да общувате с местни хора. Това е най-добрият начин както за вас, така и за вашето дете да усъвършенствате езика.

Пример за добре функционираща концепция

<p>немски</p> <p>Немски / руски</p> <p>руски немски</p> 	<p>Един човек – Един език</p> <p>Майката говори руски, бащата немски</p> <p>Навън: езика на държавата (немски).</p> <p>Семеен език: майчиният език на родителите (тук: руски или немски)</p>
<p>немски</p> <p>руски</p> <p>руски руски</p> 	<p>Един език – у дома Друг език - навън</p> <p>Майката и бащата говорят руски.</p> <p>Навън: езика на държавата (немски).</p> <p>Семеен език: майчиния език на родителите (тук: руски)</p>
<p>немски</p> <p>руски /Английски</p> <p>руски английски</p> 	<p>Два езика – у дома Друг език - навън</p> <p>Майката говори руски, бащата английски</p> <p>Навън: езика на държавата (немски).</p> <p>Семеен език: майчиния език на родителите (тук: руски или английски)</p>
<p>немски</p> <p>Английски/немски</p> <p>руски Кюрдски</p> 	<p>Три езика – у дома Друг език - навън</p> <p>Майката говори руски, бащата кюрдски</p> <p>Навън: езика на държавата (немски).</p> <p>Семеен език: друг език от обкръжаващата среда или езика на държавата (тук: английски или немски)</p>

Всяко семейство трябва да вземе най-подходящото за тях решение за употреба на езиците. Указанията в тази брошура служат като добър наръчник за семейства, които изпитват несигурност от контакта си с многоезичността.

За въпроси и консултация на тема „Многоезичност“ на телефон +496221651641– 0

В ZEL-Heidelberg има редовни курсове за родители на темите „Многоезичност“, „Придобиване на език“, „Езикови изисквания“, които можем да реализираме и във вашата детска ясла, градина или училище. Освен това сме упълномощени за повишаване квалификацията на специалисти по тема „Многоезичност“.

За по подробна информация: www.zel-heidelberg.de

Допълнителна литература:

На немски:

Abdelilah-Bauer, Barbara (2012): Zweisprachig aufwachsen: Herausforderung und Chance für Kinder, Eltern und Erzieher. C.H.Beck Verlag; Auflage: 2.

Villis- Leist, Anja (2008): Elternratgeber Zweisprachigkeit - Informationen & Tipps zur zweisprachigen Entwicklung und Erziehung von Kindern. Stauffenburg Verlag.

На английски:

Baker, Colin (2014): A Parents' and Teachers' Guide to Bilingualism. Channel View Publications Ltd; Auflage: 4.

Bourgogne, Annika (2013): Be Bilingual - Practical Ideas for Multilingual Families. (eBook)

Брошурата е създадена чрез съдействието на Фондация Гюнтер Райман-Дубберс.

ZEL-Zentrum für Entwicklung und Lernen, Heidelberg

Dr. Dipl.-Psych. Anke Buschmann

Kaiserstr. 36

69115 Heidelberg

Telefon +49 6221 6516410

info@zel-heidelberg.de

www.zel-heidelberg.de

Günter Reimann-Dubbers Stiftung

Postfach 251331

69080 Heidelberg

www.guenter-reimann-dubbers-stiftung.de

Gestaltung & Layout

YELLOWGREEN UG (www.yellow-green.de)

Fotos

Titelbild: Gert Engelmann, www.fotolia.de (@Robert Kneschke)